

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 25.03.2026

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

İsviçre merkezli hava kalitesi teknolojisi şirketi IQAir'in yayımlanan güncel rapor, Türkiye'nin enerji üretim modelinin çevresel ve hayati sonuçlarını çarpıcı verilerle ortaya koymuştur. Rapora göre, Avrupa genelinde kükürt dioksit emisyonları bakımından en kirli 10 termik santralden 5'i Türkiye sınırları içerisinde yer almaktadır.

Listenin başında yer alan Soma-B, Afşin-Elbistan-A, Afşin-Elbistan-B, Kemerköy ve Yeniköy santralleri, sadece Türkiye'nin değil, tüm Avrupa kıtasının hava kalitesini tehdit eden birer kirlilik merkezi haline gelmiştir. Ayrıca Yeniköy-Kemerköy termik santralleriyle alakalı 2005 yılında verilmiş olan AİHM'sinin kapatma kararı olduğu da tüm herkesçe bilinmektedir.

Türkiye'nin 2021 yılında onayladığı Paris İklim Anlaşması ve ilan ettiği 2053 Net Sıfır Emisyon hedefi, mevcut kömür odaklı enerji politikaları ve denetimsiz bırakılan bu tesislerle temelden çelişmektedir. Söz konusu santrallerin bulunduğu Muğla, Manisa ve Kahramanmaraş illerinde hava kirliliği, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) güvenli sınır değerlerinin katbekat üzerine çıkmış durumdadır. Bu durum, bölge halkında kronik solunum yolu hastalıkları, kalp-damar rahatsızlıkları ve erken ölümlerle sonuçlanan ağır bir sağlık bilançosu yaratmaktadır.

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin temel ödevidir. Ancak rapor verileri, bu tesislerin filtre ve baca gazı arıtma sistemlerinin ya yetersiz olduğunu ya da maliyet kaygılarıyla devre dışı bırakıldığını göstermektedir.

SORULAR

1. IQAir'in raporunda belirtilen ve Avrupa'nın en kirli tesisleri arasında ilk sıralarda yer alan Soma-B, Afşin-Elbistan-A, Afşin-Elbistan-B, Kemerköy ve Yeniköy termik santralleri Bakanlığınız tarafından ne sıklıkla denetlenmektedir?
2. Söz konusu santrallerin bacalarında baca gazı arıtma (desülfürizasyon) ve filtre sistemleri şu an aktif ve standartlara uygun şekilde çalışmakta mıdır?
3. Son 5 yıl içerisinde, emisyon sınırlarını aştığı tespit edilen bu tesislere kesilen toplam idari para cezası miktarı nedir? Bu cezalar tesislerin faaliyetlerini düzeltmelerinde caydırıcı olmuş mudur?
4. İlgili bölgelerde (Muğla, Kahramanmaraş, Manisa) son yıllarda artış gösteren solunum yolu hastalıkları ile bu santrallerin emisyon oranları arasındaki korelasyon hakkında Bakanlığınızın, Sağlık Bakanlığı ile ortak bir çalışması bulunmakta mıdır?
5. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği uyarınca, bu bölgelerdeki ölçüm istasyonlarından alınan anlık veriler neden şeffaf bir şekilde kamuoyuyla ve uzman kuruluşlarla paylaşılmamaktadır?
6. Türkiye'nin "2053 Net Sıfır Emisyon" hedefi doğrultusunda, Avrupa'nın en kirli santralleri listesine giren bu tesislerin kapatılmasına veya modernize edilmesine dair somut bir takvim planlanmış mıdır?